

Memória, amnézia

VISSZHANG - XLVI. évfolyam 19. szám, 2002. május 10.

Csak azt kívánhatom, hogy lett volna bár Erdélyben (is) minél több a "Tóth Sándorok" tartásos, bátor, megvesztegethetetlen, mokány fajtájából. Ha Orbán János Dénes, a tehetséges költő és megélhetési monográfus másodkézből vett információk alapján egy 45 évvel ezelőtti folyóirat-ismertetést (!) tud Tóth Sándor szemére vetni (az "időzítés", "botrány", "forgatókönyv", "választási kampánycél" paranoid hívószavai mellett), és tetteiről mit sem tud, akkor ez a történelmi amnézia tünete, hasonlatos ahhoz, ahogy Magyarországon a kései Kádár-korszak egyetlen szervezett, következetes és egzisztenciális kockázatot vállaló ellenfele, a demokratikus ellenzék a sok ellenálló mellett hovatovább a rendszer egyetlen kiszolgálójának minősül. Szerencsére Tamás Gáspár Miklós cáfolta az alaprágalmakat [előzmények: Orbán János Dénes: A Tóth Sándorok kesztyűje; Tamás Gáspár Miklós: Két rosszkedvű válasz, ÉS, máj. 3.]. A történelmi feledékenység azonban őt sem kímélte ezúttal, s ezért - hogy nyoma maradjon - szeretném tisztázni, hogy két Jelentés Erdélyből című munka létezik. Az elsőt, amely 1977-ben jelent meg a párizsi Irodalmi Újságban, a Budapesten élő "Lázár György" jegyezte, szorosán együttműködve Tóth Sándorral és más erdélyi ellenzéki értelmiségiekkel. A második, az 1987-es Jelentés Erdélyből II. szerzője Tóth Sándor. "Lázár György" 1990 után nem kívánta fölfedni kilétét, nem akarván dicsekedni és előnyöket szerezni. Most azonban - a történelmi emlékezet védelmében - indokolt elmondani, hogy az álnév Tordai Zádort rejtette.